

EKSPERTGRUPPEN FOR EN
GRØN SKATTEREFORM

Grøn Skattereform

Michael Svarer
Aarhus Universitet

Januar 2024

Ekspertgruppen for en grøn skattereform skal udarbejde modeller, der bidrager til klimalovens mål om 70 pct. reduktion i 2030.

...skitsere en model for omlægning af energiafgifterne til en mere direkte afgift på CO₂-udledning

...udvide afgiftsgrundlaget til områder, der er relativt veldefinerede

...pege på hensigtsmæssige kompensations- og tilbageføringsmekanismer

Den overordnede opgave

Ekspertgruppen skal se på muligheder for at lægge afgift på landbrugets såkaldte ikke-energirelaterede udledninger

Anden delrapport skal desuden indeholde en vurdering af fordele og ulemper ved henholdsvis

- *en reguleringsløsning for landbrugssektoren,*
- *en tilskudsløsning inden for EU's landbrugsstøtte og*
- *en CO₂e-afgift for denne sektor,*

eller en kombination af disse, samt mulige tiltag for omkostningseffektiv regulering af landbruget, som adresserer CO₂e-udledninger og øvrige eksternaliteter, herunder fx miljø og sundhed

I tillæg [...] analysere fordele og ulemper ved at lægge en CO₂e-afgift på slutforbruget

En række hensyn skal balanceres

Indretningen af afgiftssystemet søger at balancere klimalovens guidende principper

På den ene side hensyn til samfundsøkonomi og de billigst mulige reduktioner

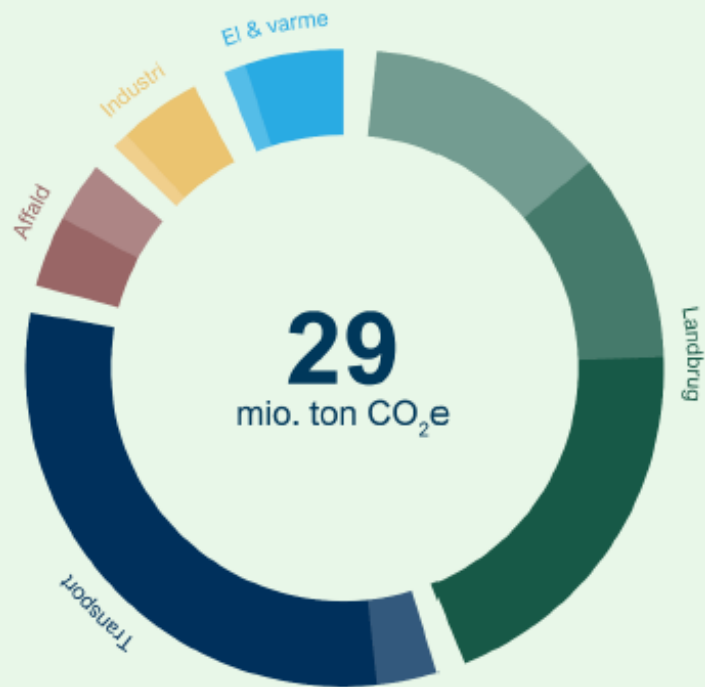

På den anden side hensyn til nuværende strukturer og risikoen for lækage

Herudover hensyn til social balance og de offentlige finanser

Forventede udledninger i 2030 (opdateres løbende)

Industri mv.

● Fremstillingserhverv mv.	1,7
● Øvrige udledninger	0,4

El & varme

● Raffinaderier og gas	1,4
● Øvrige inkl. gaslagre	0,3

Affald

● Forbrænding af affald	1
● Øvrige inkl. F-gasser	1,2

Transport

● Vejgående	9,8
● Ikke-vejpgående	1

Landbrug

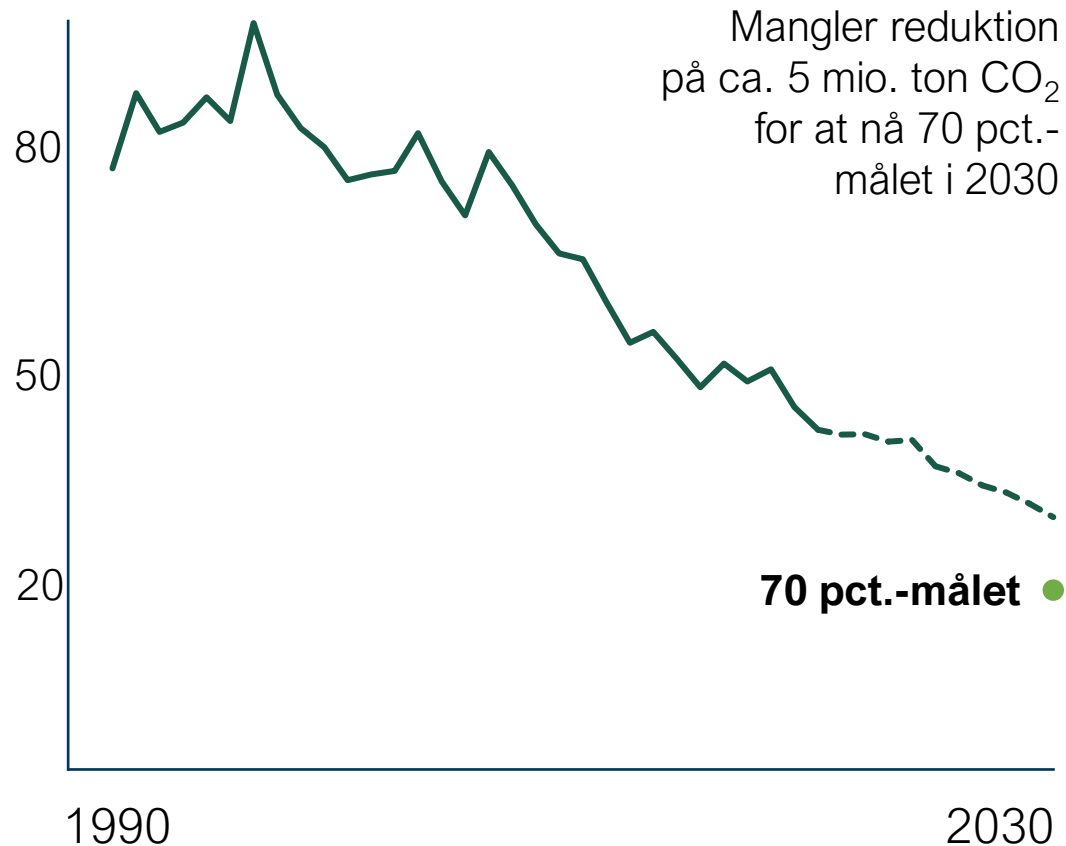
● Animalsk produktion	6,5
● Planteproduktion	3,5
● Arealanvendelse	4,1

Ikke sektorfordelt

Carbon capture and storage	-3,2
----------------------------	------

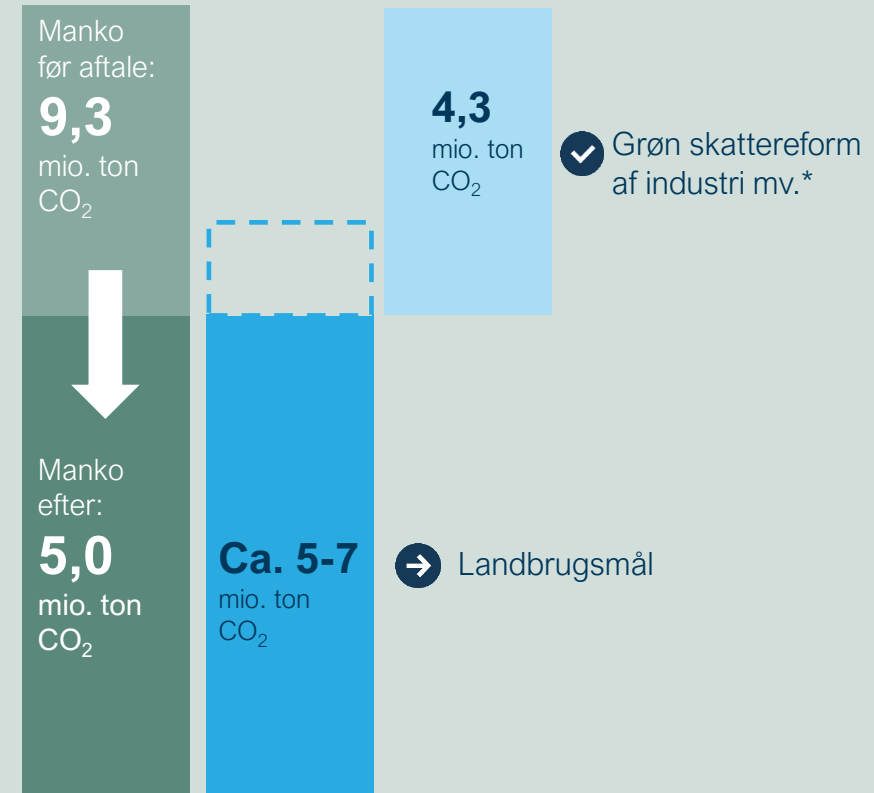
Grøn omstilling og indfrielse af 70 pct.-målet

Mio.
ton CO₂

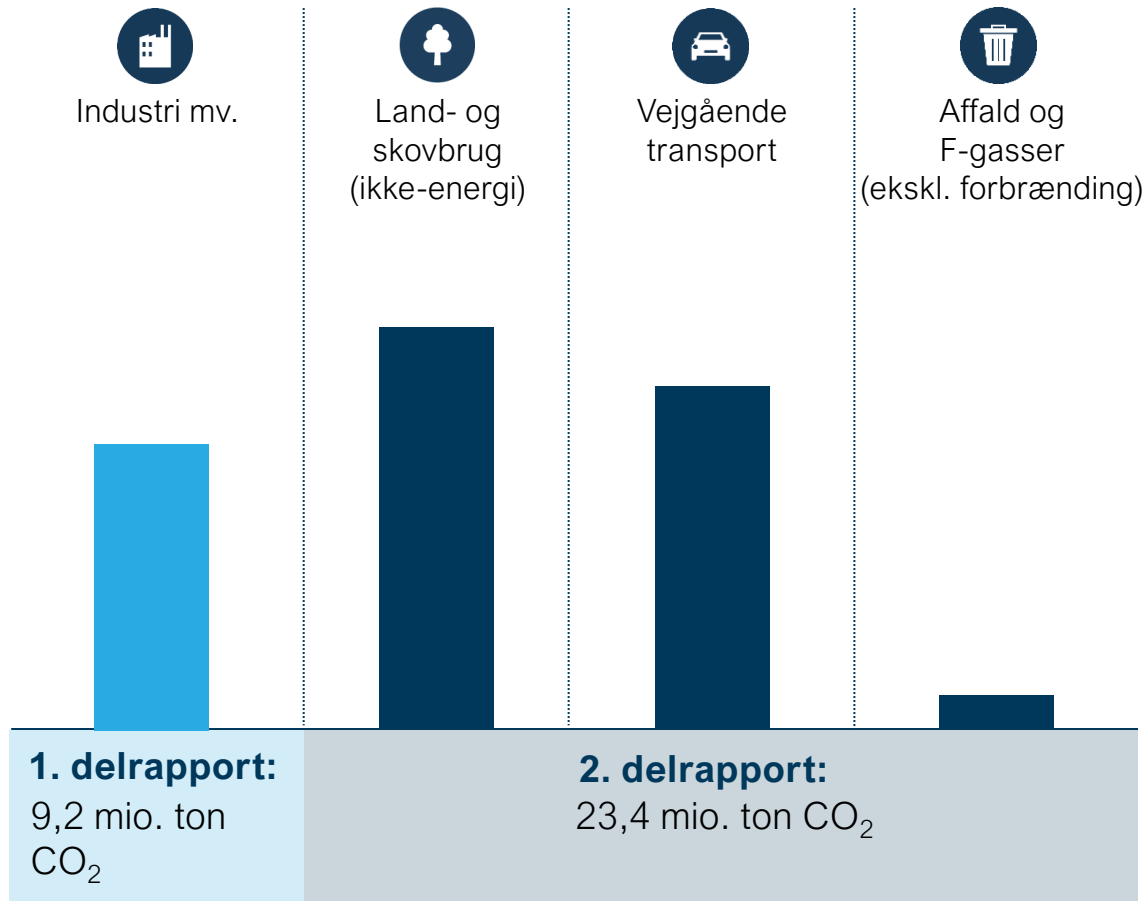
Den resterende manko

Aftalen for industrien mv. bidrager til at reducere mankoen til 5,0 mio. tons CO₂ i 2030

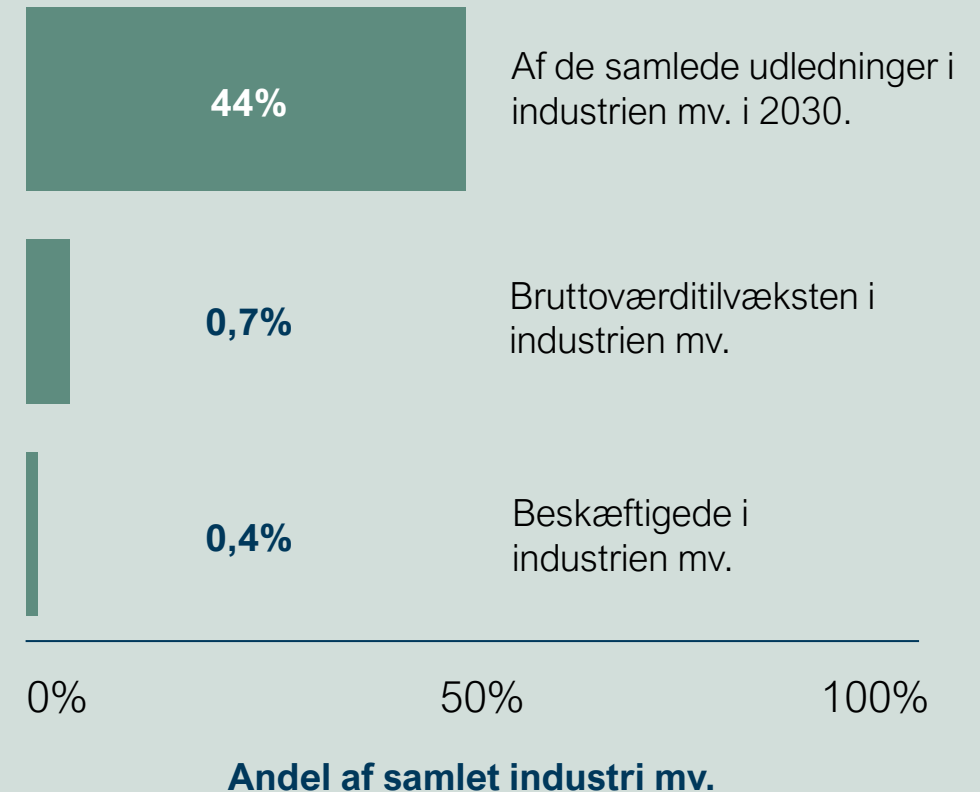
*Industri, erhverv, ikke-vejpgående transport og produktion af el samt varme (kollektiv og individuel)

Forventede udledninger i 2030

Industriens udledninger er meget koncentrerede

De fem største udledere i industrien mv. udgør:

Ensartet CO₂-afgift er mest omkostningseffektiv

Ens incitamentter for at reducere udledninger på tværs af sektorer

Incitamentter vil være uafhængige af typen af udledninger

Øget incitament til at udvikle nye klimavenlige teknologier

Mindst muligt tab for samfundet

70 pct. CO₂ reduktion

Indfrielse med ensartet CO₂-afgift reducerer:

Omstillings-
omkostninger

Tab af
velstand

Flere forskellige hensyn

Indretningen af afgiftssystemet skal balancere klimalovens guidende principper

På den ene side hensyn til samfundsøkonomi og de billigst mulige reduktioner

På den anden side hensyn til den nuværende erhvervsstruktur og risikoen for lækage

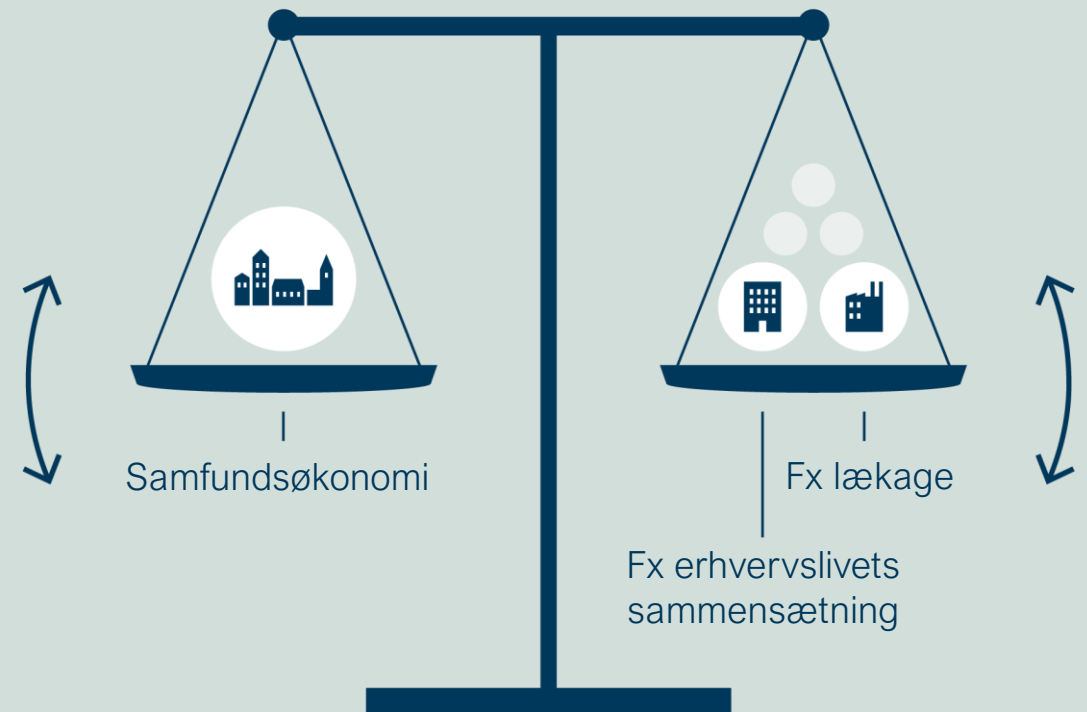

Herudover hensyn til social balance og de offentlige finanser

Men ikke alle kan håndteres samtidig

Samfundsøkonomiske hensyn

Øvrige hensyn

Tre indretninger af CO₂-afgiftssystemet

Fællestræk

Omlægning af energifgift og udvidelse til fritagne områder

Ensretning af afgiftsniveauer

Tilskyndelse til negative udledninger

Nedslag for kvoteomfattede virksomheder

Reduktion på 3,5 mio. ton CO₂

3 modeller med forskellige hensyn

Model 1

Billigste reduktioner

Model 2

Delvis håndtering af lækage

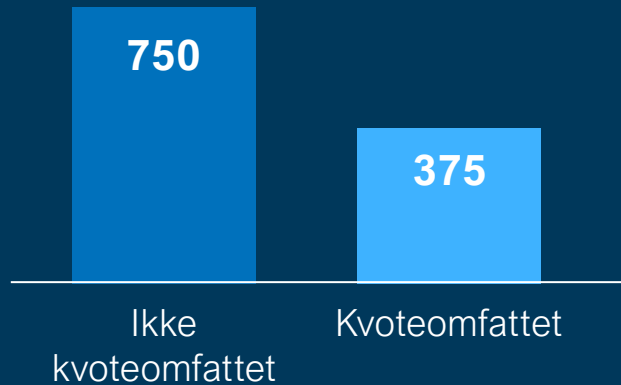
Model 3

Yderligere håndtering af lækage

Model 1:

Billigste reduktioner

CO₂-afgift: kr. pr. ton CO₂

Tilskudssats:

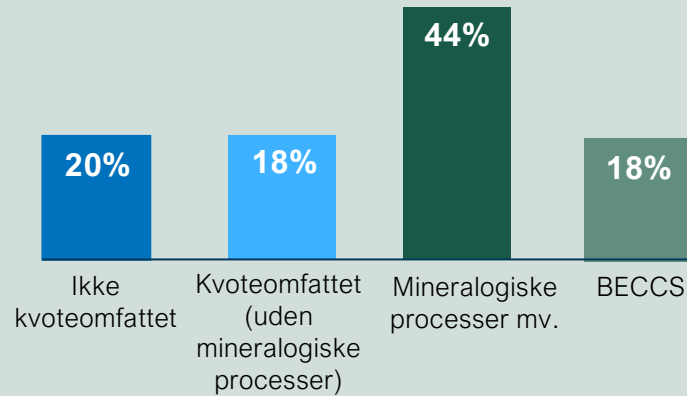
750 kr. pr. ton CO₂

Anvendelse af provenu:

Fx selskabsskat eller elafgift

Reduktioner: 3,5 mio.
47 pct. tekniske reduktioner

Samfundsøkonomisk omkostning (skyggepris)

250 kr. pr. ton CO₂

Umiddelbar erhvervsbelastning

2,8 mia. kr.

Provenu

0,8 mia. kr.

Konklusion

Ensartet CO₂-afgift giver samfundsøkonomisk billige reduktioner

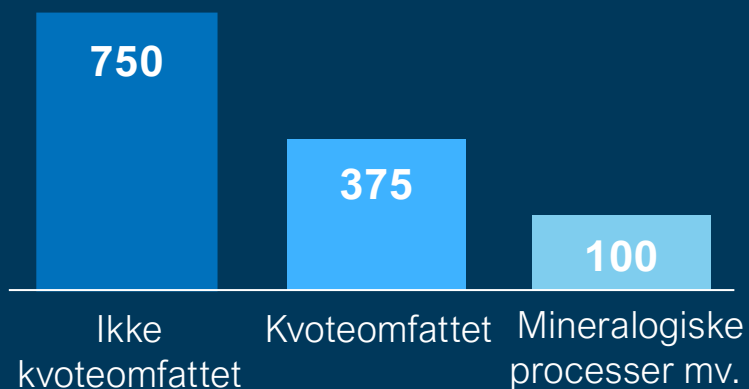
CO₂-reduktionerne skyldes i høj grad produktionsnedgang og risiko for lækage

Behov for modeller, der imødekommer øvrige dele af klimalovens hensyn

Model 2:

Delvis håndtering af lækage

CO₂-afgift: kr. pr. ton CO₂

Tilskudssats:

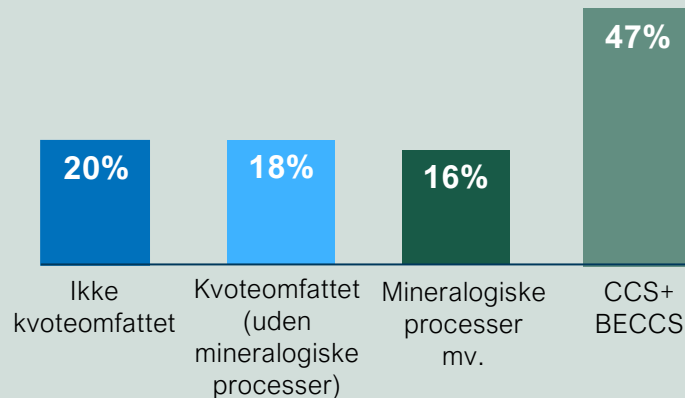
850 kr. pr. ton CO₂

Anvendelse af provenu:

Tilskud til CCS og BECCS

Reduktioner: 3,5 mio.
70 pct. tekniske reduktioner

Samfundsøkonomisk omkostning (skyggepris)
500 kr. pr. ton CO₂

Umiddelbar erhvervsbelastning
2,3 mia. kr.

Provenu
0 mia. kr.

Konklusion

Lavere sats kan mindske lækagerisiko for store udledere

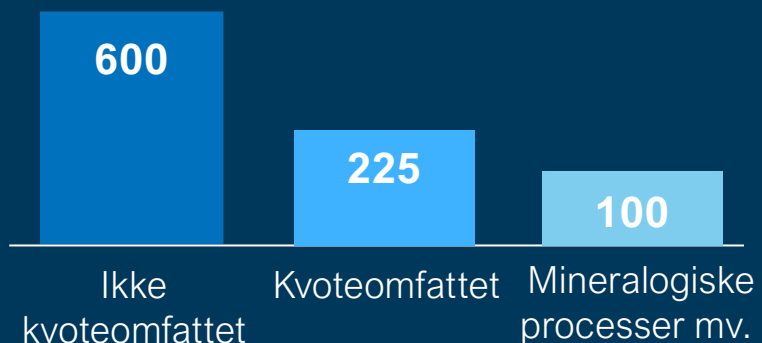
Mindre produktionsnedgang og risiko for lækage og større teknisk omstilling

Højere samfundsøkonomiske omkostninger og øvrige brancher vil fortsat have høj CO₂-afgift

Model 3:

Yderligere håndtering af lækage

CO₂-afgift: kr. pr. ton CO₂

Tilskudssats:

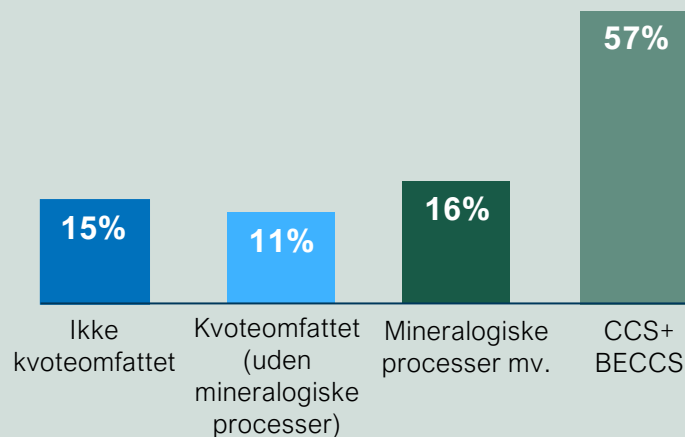
875 kr. pr. ton CO₂

Anvendelse af provenu:

Tilskud til CCS og BECCS

Reduktioner: 3,5 mio.
75 pct. tekniske reduktioner

Samfundsøkonomisk omkostning (skyggepris)

525 kr. pr. ton CO₂

Umiddelbar erhvervsbelastning

1,6 mia. kr.

Provenu

-0,5 mia. kr.

Konklusion

Supplerende finansiering giver mulighed for lavere satser, yderligere tekniske effekter og lavere struktureffekter

Mindsker risiko for lækage og erhvervsforskydninger

Endnu højere samfundsøkonomisk omkostning og kræver ekstern finansiering på 0,5 mia. kr.

Fordelings og beskæftigelseseffekter

Lille effekt på indkomstfordelingen

Begrænset beskæftigelsesfald i CO₂ intensive erhverv

I samtlige tre modeller er beskæftigelsesfald mindre end én procent for de påvirkede erhverv under et

Beskæftigelsen vil stige i de CO₂ lette erhverv

Stort set ingen effekt på arbejdsudbud og den samlede beskæftigelse

Omstillingseffekter på arbejdsmarkedet

		Model 1		Model 2		Model 3	
	Antal beskæftigede	Ændring	Pct.	Ændring	Pct.	Ændring	Pct.
Landbrug og Fiskeri mv.	70.800	-1.000	-1,5	-1.000	-1,5	-800	-1,1
Forsyning	26.300	-500	-1,8	-500	-1,8	-300	-1,0
Mineralogi mv.	14.100	-1.000	-7,2	-200	-1,4	-200	-1,4
Øvrig industri	478.700	-1.000	-0,2	-1.000	-0,2	-600	-0,1
Indenlandsk transport	10.200	-500	-4,5	-500	-4,5	-400	-3,4
I alt	600.100	-4.000	-0,7	-3.200	-0,5	-2.300	-0,4

Anbefalinger

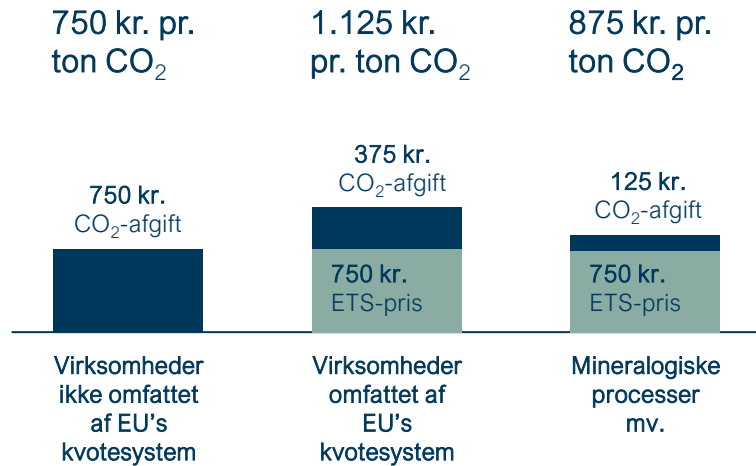
- Ekspertgruppen anbefaler modeller med 4,3 mio. ton reduktion, hvilket anses for et nødvendigt bidrag for at nå 70 pct.-målet
- De samfundsøkonomisk billigste reduktioner sikres ved ensartet sats (**model 1**), men en stor del kommer fra produktionsreduktion, som medfører lækagerisiko
- Det kan imødegås ved nedsatte satser til udvalgte udledere og et målrettet tilskud (**model 2 og 3**), der sikrer flere tekniske reduktioner, men øger samfundsøkonomiske omkostninger
- Analyserne kan vise omkostningerne ved vægtningen, men i sidste ende vil afvejningen være et politisk valg

EKSPERTGRUPPEN FOR EN

GRØN SKATTEREFORM

Indretning af CO₂-afgift og oprettelse af en fond til grøn omstilling

1 CO₂-afgift

2 Fond til grøn omstilling

Indretningen af CO₂-afgiften følger de balancerede anbefalinger i ekspertgruppens model 2 tæt, dog med en lidt højere afgift på mineralogiske processer mv. og en minimumspris i kvotesektoren (ETS), der kan træde i kraft, hvis EU's kvotehandelsmarked ikke leverer som forventet. Med minimumsprisen sendes et klart signal til virksomhederne om den fremtidige pris på CO₂-udledninger. Afgiften indføres gradvist over en længere periode fra 2025-2030, hvilket giver udledere tid til at tilpasse sig.

Der oprettes en **fond til grøn omstilling**, som skal støtte de virksomheder, der er mest sårbare over for implementeringen af den foreslåede CO₂-afgift, og **begrænse CO₂-lækage og tab af arbejdspladser**. Frem mod 2030 afsættes derfor 7 mia. kr. til fonden. Midlerne finansieres primært gennem indtægter fra CO₂-afgiften, hvilket vil sige, at **provenuet fra afgiften føres tilbage til erhvervslivet**.

Beskatning af CO₂ (CO₂- og energiafgift) før og efter grøn skattereform

Beskatningen af CO₂ var relativt differentieret inden *Aftale om grøn skattereform for industri mv.*

Beskatningen af CO₂ gøres mere ensartet med aftalen om grøn skattereform

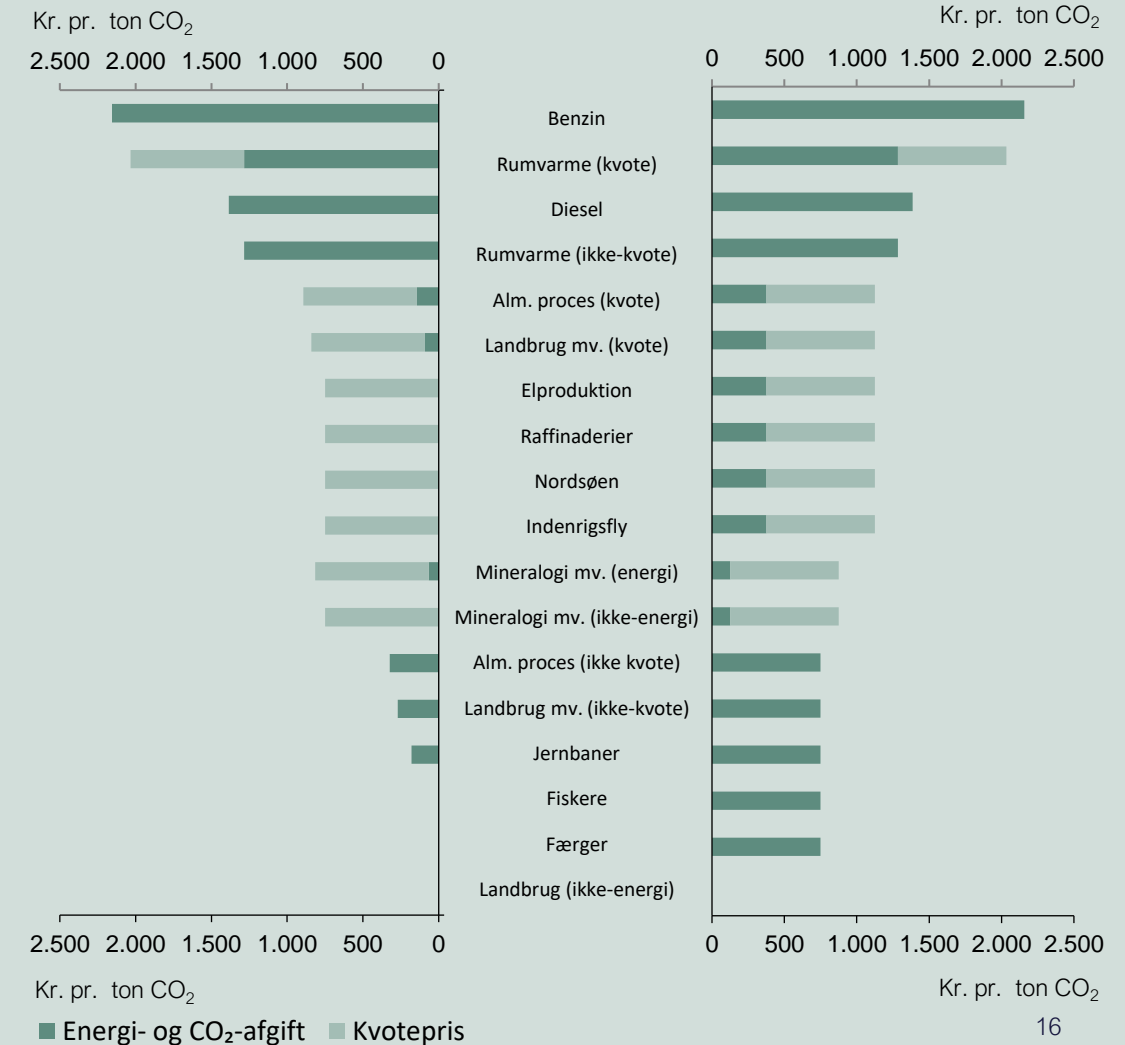

De samfundsøkonomisk billigste reduktioner opnås med helt ensartede satser på tværs af udledninger

CO₂- og energiafgifter

Før Aftale om grøn skattereform for industri mv.

Efter Aftale om grøn skattereform for industri mv.

Ny afgift eller anden regulering skal reducere udledninger fra landbruget

Det samlede grundlag udgør 14,1 mio. ton CO₂e, svarende til 42 pct. af Danmarks samlede udledninger i 2030

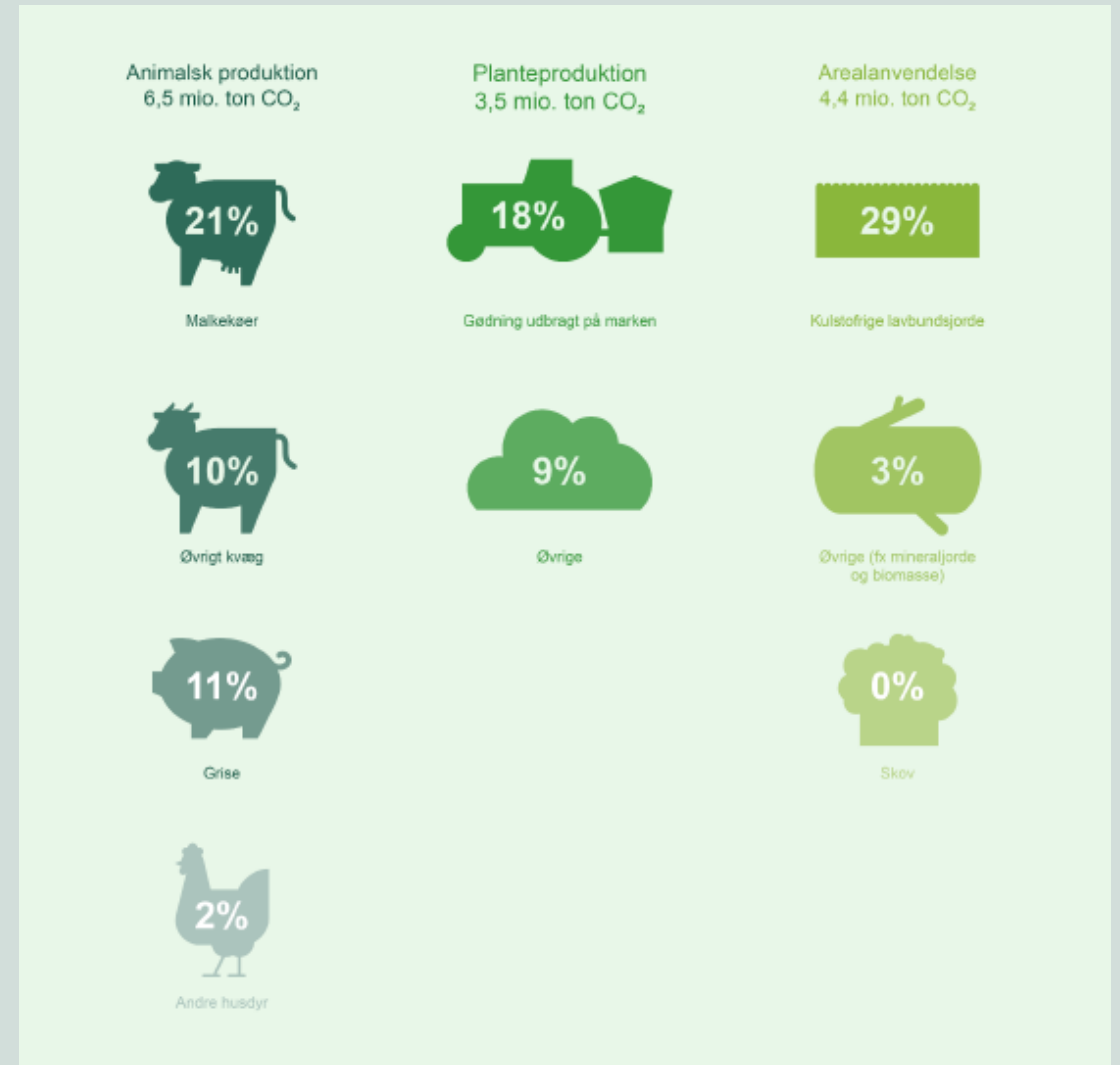

Landbrugets bidrag til den samlede værdiskabelse som andel af BVT var i 2019 1,2 pct.

Udledningerne er særligt koncentreret på kvæg og kulstofrige lavbundslande, men også væsentlige udledninger forbundet med svineproduktion og gødning af marker

Landbrugets udledninger (ikke-energirelaterede)

Svære balancer skal håndteres

På den ene side hensyn til samfundsøkonomi og de billigst mulige reduktioner

Væsentlig dele af landbruget er allerede konkurstruede i dag

Der er usikkerhed om effekten og potentialet af tekniske virkemidler og udledningsgrundlaget

Regulering kan potentielt føre til markante fald i jordpriser

Spørsmål

